

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра мистецьких дисциплін початкової освіти

СВІТЛАНА БАРИЛО, ОЛЕКСАНДРА КАЧМАР

ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО ТА ЕКРАННОГО МИСТЕЦТВА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра мистецьких дисциплін початкової освіти

СВІТЛАНА БАРИЛО, ОЛЕКСАНДРА КАЧМАР

ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО ТА ЕКРАННОГО МИСТЕЦТВА

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів
денної і заочної форми навчання спеціальності 6.010102 «Початкова освіта»
Освітньо-кваліфікаційний рівень **«Бакалавр»**

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК - 2015
«Фоліант»

УДК 892+7.094:371.214.114

ББК 85.370.170

О 75

Рекомендовано до друку вченою радою Педагогічного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
(Протокол № від березня 2015 р.)

Барило С. Б., Качмар О. В. Основи сценічного та екранного мистецтва. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів денної і заочної форми навчання спеціальності 7.010102 «Початкова освіта». Освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр» / С. Б. Барило, О. В. Качмар. – Івано-Франківськ: «Фоліант», 2015. – 36 с.

Методичні рекомендації відтворюють сучасні вимоги з організації і виконання самостійної роботи студентів першого курсу денної та заочної форми навчання з навчальної дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва» спеціальності «Початкова освіта», педагогічного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Рецензенти:

Вовк М. В. – професор, завідувач кафедри мистецьких дисциплін початкової освіти педагогічного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Лемко Г. І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи педагогічного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

З М І С Т

Вступ.....	5
Загальні положення	5
Перелік тем, що виносяться на самостійну роботу.....	8
Самостійна робота № 1.....	9
Самостійна робота № 2.....	10
Самостійна робота № 3.....	11
Самостійна робота № 4.....	12
Самостійна робота № 5.....	13
Самостійна робота № 6.....	14
Самостійна робота № 7.....	15
Самостійна робота № 8.....	16
Самостійна робота № 9.....	17
Самостійна робота № 10.....	17
Рекомендована література для виконання самостійної роботи.....	18
Тематика рефератів і презентацій.....	19
Тестові завдання для виконання самостійної роботи.....	21
Короткий словник-довідник основних сценічних термінів.....	28

ВСТУП

Організація самостійної роботи студента – важлива складова навчального процесу у вищому навчальному закладі. Вона є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи студентів – це набуття додаткових знань, вироблення фахових вмінь та навичок.

Зміст самостійної роботи студента конкретної дисципліни визначають навчальна програма, методичні матеріали, завдання та вказівки викладача.

Завдання до самостійної роботи є необхідною частиною навчально-методичного комплексу дисципліни, які розробив викладач.

На початку семестру викладач знайомить студентів із організацією самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва», формами контролю, а також критеріями її оцінювання. Контроль за виконанням самостійної роботи здійснює викладач, що читає дану дисципліну.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Самостійну роботу студентів забезпечує система навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчального курсу «Основи сценічного та екранного мистецтва». Це, насамперед, підручники, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій викладача, практикум, навчально-методичний комплекс дисципліни, періодичні видання.

Самостійна робота запланована навчальним планом та робочою програмою і виносить на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який студенти опрацьовували при проведенні навчальних занять.

Завдання самостійної роботи студенти можуть виконувати індивідуально або групою по 2-5 осіб. Це можуть бути:

- пошук наукової літератури за певною темою;
- виконання індивідуальних та групових творчих домашніх робіт;
- реферат, презентація вказаної теми з використанням сучасних інформаційних технологій;
- опрацювання наукової літератури та створення структурної (візуальної) схеми прочитаного матеріалу.

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Основи сценічного та екранного мистецтва» здійснюється на протязі першого семестру на першому курсі. Згідно з навчальним планом, на самостійне вивчення предмету відводиться 24 години на денній формі навчання і 44 години на заочній формі навчання.

На протязі цього часу студентам пропонується опрацювання низки тем і питань, вивчення вправ для розвитку уяви, уваги, фантазії, уміння діяти, сценічного мовлення, психофізичної свободи, а також виконання практичних, індивідуальних завдань, створення та аналіз сценаріїв, запрошень, афіш, написання рефератів. У процесі виконання самостійної роботи студент повинен засвоїти і закріпити великий обсяг матеріалу світової та вітчизняної художньої культури шляхом виконання контрольних робіт, творчих домашніх завдань, написання рефератів, розв'язання задач та тестів для самоперевірки, а також самостійного створення сценаріїв виховних заходів, що проводяться в початковій школі в позаурочний час.

Під час виконання індивідуальних завдань студент повинен викласти теоретично обґрунтовану сутність поставлених проблем, а потім зібрати ілюстративний матеріал і проаналізувати його, використовуючи дані на практичних заняттях схеми та плани аналізу мистецьких творів. Підготовка рефератів і презентацій передбачає глибокий аналіз проблеми, винесеної в темі реферату, а також дає можливість кожному студенту дати особистий критичний аналіз та оцінку висвітленої проблеми, що сприяє організації студентів на духовні загальнолюдські цінності в процесі вивчення даної дисципліни.

У результаті самостійної роботи студент повинен знати основні поняття, визначення сценічного та екранного мистецтва мистецтва, основи суміжних мистецтв, засоби образного відтворення дійсності; сценічного втілення жанрів; також виховувати у школярів жагу до творчості, інтересу до театрального і екранного мистецтва, проводити й організовувати різноманітні театралізовані дійства.

Завдання самостійної роботи:

- розширити мистецький світогляд та ціннісні орієнтації на основі ознайомлення і вивчення кращих зразків сценічного та екранного мистецтва;
- Формувати вміння й навички оперувати різними видами аналізу художніх особливостей мистецьких явищ та інтерпретації творів на основі знайомства з різними формами, жанрами, видами сценічного та екранного мистецтва;
- знати історичні аспекти генезису театралізованих дійств та їх різновиди;
- вміти підбирати сценарії різноманітних виховних і театралізованих заходів;
- проводити репетиції та підготовку до різних театралізованих дійств у школі;
- оформляти афіші, запрошення, програми театралізованих дійств;
- виховувати аналітичні та творчі здібності.

Таким чином, самостійне вивчення окремих питань з курсу «Основи сценічного та екранного мистецтва» дає можливість студентам удосконалювати художньо-аналітичні вміння і практично-творчі навички, розвивати художнє мислення, культуру, смак.

Контроль самостійної роботи та оцінка її результатів здійснюється під час проведення контрольних, самостійних робіт, виконання творчих і домашніх завдань, захисту реферату, презентацій.

ПЕРЕЛІК ТЕМ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНУ РОБОТУ

Денна форма навчання

1. Основи сценічного мистецтва.	2 год.
2. Українське театральне мистецтво.	2 год.
3. Основні елементи образної мови театрального мистецтва.	2 год.
4. Сценічне мовлення.	4 год.
5. Музично-театральні жанри.	2 год.
6. Ляльковий театр.	2 год.
7. Розвиток світового кіномистецтва.	2 год.
8. Дитяча анімація.	2 год.
9. Створення афіші, запрошення, програми.	2 год.
10. Підготовка до театралізованої вистави.	4 год.
Разом	24 год.

Заочна форма навчання

1. Основи сценічного мистецтва.	4 год.
2. Українське театральне мистецтво.	4 год.
3. Основні елементи образної мови театрального мистецтва.	6 год.
4. Сценічне мовлення.	4 год.
5. Музично-театральні жанри.	4 год.
6. Ляльковий театр.	4 год.
7. Розвиток світового кіномистецтва.	4 год.
8. Дитяча анімація.	4 год.
9. Жанри анімаційного кіно.	4 год.
10. Підготовка до театралізованої вистави.	6 год.
Разом	44 год.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 1

Основи сценічного мистецтва

ПИТАННЯ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Видова специфіка мистецтва. Походження мистецтва. Розвиток театрального мистецтва в Стародавній Греції, Давньому Римі. Театральне мистецтво епохи середньовіччя. Творчість мандрівних акторів. Розвиток і становлення театру в Україні. Шкільна драма. Видатні актори і театральні режисери. Тенденції розвитку сучасного театру. Мистецтво актора і його роль у створенні сценічного образу. Елементи образної мови театру.

ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ПОШУКУ

1. Розкрити поняття «театр – синтез мистецтв».
2. Які особливості театрального мистецтва у Стародавній Греції?
3. Що ви знаєте про історію і розвиток італійського театру масок? Які драматурги писали п'єси для театру в епоху середньовіччя?
4. Обґрунтувати значення музичного мистецтва в театральних виставах.
5. Яке значення образотворчого мистецтва в театрі? Що ви знаєте про розвиток сцени та декорації в театрі?
6. Назвати особливості китайського та японського театру.
7. Порівняти розвиток театрального мистецтва у різні епохи.
8. Перелічити видатних акторів і режисерів українського і світового театру.
9. Що ви знаєте про професію режисера? Яких відомих зарубіжних і вітчизняних театральних режисерів ви знаєте?
10. Як ви можете застосувати у своїй практичній роботі в школі тезу: «Театральне мистецтво – засіб гармонійного розвитку особистості молодшого школяра».

САМОСТІЙНА РОБОТА № 2

Українське театральне мистецтво

ПИТАННЯ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Історичний розвиток українського професійного театру. Відомі діячі українського театру XIX початку XX ст. Українські драматурги, які внесли значний вклад у розвиток театрального мистецтва XIX ст. Розвиток театрального мистецтва в XX ст. Відомі театральні актори, режисери, сценаристи XX-XXI ст. Театр Леся Курбаса. Становлення і розвиток драматичного театру в Західній Україні. Драматичне мистецтво Прикарпаття.

ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ПОШУКУ

1. У якому сторіччі появився український професійний театр?
2. Кого з українських діячів театральної сцени XIX ст. ви знаєте?
3. Як називалася перша українська п'єса, поставлена на сцені у XIX ст.?
4. Кого з видатних українських майстрів театру XX-XXI ст. ви знаєте?
5. Які найвідоміші театральні постановки останніх років вам відомі?
6. Що ви знаєте про розвиток театрального мистецтва в Західній Україні?
7. Який найстаріший театр в Західній Україні? Що ви знаєте про історію його становлення?
8. Як розвивався драматичний театр м. Івано-Франківська, коли і ким він був заснований?
9. Навести декілька висловів видатних митців, філософів про театр і акторів.
10. Записати нові театральні терміни, що з'явилися у вас після опрацювання даної теми.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 3

Основні елементи образної мови мистецтва

ПИТАННЯ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Жестикуляція, міміка, драматична дія, сценічне мовлення – основні елементи образної мови театру. Виразне читання – основа театрального мистецтва. Культура мовлення актора. Елементи техніки мовлення: дихання, голос, дикція, орфоепія. Жестикуляція (сценічний рух) – елемент пластичної культури актора. Вправи на розвиток уваги, уяви, уміння діяти. Міміка як основа відтворення художнього образу. Вправи на розвиток міміки. Драматична дія – засіб втілення сценічного образу.

ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ПОШУКУ

1. Як, на вашу думку, у жестикуляції відтворюються типові риси персонажу?
2. Визначити принципи використання жесту та міміки в історичній драмі і комедії.
3. Окреслити спільні елементи у використанні сценічного мовлення і мови вчителя.
4. Як ви розумієте вислів: «Драматична дія – це засіб вираження акторської майстерності».
5. Підібрати вправи, які необхідні для опанування техніки довольної уваги та розвитку уяви; для позбавлення затисків обличчя; для розвитку виразності виразних жестів, рук, поєднання рухів рук, ніг і слів. Рефлекторна і свідомо жестикуляція – що це таке? У чому їх відмінність?
6. Принцип використання жесту в історичній драмі інший ніж у комедії. Прокоментуйте це.
7. Сценічну міміку можна поділити на реалістичну й умовну. Прокоментуйте це.
8. Чи потрібно використовувати елементи образної мови театру учням

початкових класів, що беруть участь у різних театралізованих постановках?

9. Складіть невеликий сценарій будь-якого дійства для дітей молодшого шкільного віку з детальним описом жестикуляції, міміки, жесту, драматичної дії.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 4

Сценічне мовлення

ПИТАННЯ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Сценічне мовлення – основа театральної професії. Дихання як важливий фактор мовлення. Вправи для розвитку правильного дихання і вмінь керувати ним. Голос. Вправи для вироблення сили, висоти, тембру голосу. Діапазон голосу. Дикція. Вправи для виправлення дикції.

ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ПОШУКУ

1. Які на вашу думку особливості сценічної мови?
2. Які є спільні елементи у використанні сценічної мови і мови вчителя?
3. Що таке діапазон голосу? Як він розвивається в учнів початкових класів?
4. Вивчити декілька скоромовок, чистомовок, лічилок для розвитку сценічного мовлення.
5. Підібрати і вивчити декілька вправ для розвитку висоти, тембру, сили і рухливості голосу.
6. Вивчити декілька вправ для виправлення дикції, розвитку дихання, інтонації.
7. Підготувати театралізовану вікторину на краще читання вірша, невеличкого уривку прозового твору.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 5

Види і жанри театрального мистецтва

ПИТАННЯ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Основні жанри театрального мистецтва. Сильові та жанрові особливості професійного театру. Джерела виникнення народного театру. Український вертеп. Історія розвитку. Пантоміма і її види. Музично-театральні жанри. Витоки опери, оперети, балету. Мистецтво хореографії. Нові театральні жанри XIX-XXI ст. Історія виникнення мюзиклу, театру-кабаре.

ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ПОШУКУ

1. Виявити зв'язок між драматичним театром та видами музично-сценічного мистецтва.
2. Визначити основні стильові та жанрові особливості професійного театру.
3. Які види народного театру ви знаєте?
4. Окреслити спільні і відмінні риси між професійним і народним театром.
5. Описати основні особливості українського вертепу.
6. У чому полягає різниця між оперою оперетою, мюзиклом?
7. Які відомі оперети, мюзикли ви знаєте. Хто їх створив?
8. Що спільного в балеті та інших видах музично-театрального мистецтва?
9. Що ви знаєте про розвиток балетного мистецтва?
10. Перелічити всі знайомі вам жанри сценічного мистецтва.
11. Підготувати реферат або презентацію про один з видів сценічного мистецтва.
12. Записати нові терміни, які ви вивчили при опрацюванні даної теми.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 6

Ляльковий театр

ПИТАННЯ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Історія зародження лялькового театру. Італійський ляльковий театр епохи Середньовіччя. Рукавичні ляльки. Виникнення театру маріонеток. Ляльковий театр Франції XVIII-XIX ст. Слов'янський народний театр ляльок. Поширення лялькового театру на Україні в XVII-XIX ст. Ритуально-обрядовий ляльковий театр. Народний сатиричний ляльковий театр. Ляльковий театр для дітей. Класифікація лялькових театрів за видами ляльок і конструкцією та засобами їх керування.

ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ПОШУКУ

1. Які лялькові герої були популярними на протязі багатьох століть в Італії, Франції, Німеччині, Росії, Україні?
2. Як називаються актори, що грають у ляльковому театрі?
3. Описати розвиток вертепу в Україні.
4. Перелічити основні види лялькового театру за конструкцією ляльок та засобами їхнього керування.
5. Що спільного і відмінного між ляльковою та драматичною виставою?
6. Підібрати сценарій лялькової вистави на основі української народної казки.
7. Підготувати афішу, запрошення на лялькову виставу.
8. Яка роль музики у ляльковій виставі?
9. Яка роль лялькових вистав у системі професійної діяльності вчителя початкових класів?
10. Підготувати розповідь або презентацію про ляльковий театр Івано-Франківська.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 7

Розвиток світового кіномистецтва.

ПИТАННЯ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Кіно як вид екранного мистецтва. Історія виникнення кінематографа. Винахідники кіно. Кіномистецтво початку ХХ ст. Поява звукового кіно. Тенденції розвитку українського кінематографа. Естетичні особливості кіномистецтва. Зв'язок кіно і театру. Київська кіностудія, зародження і розвиток. Видатні режисери кіномистецтва. Майстерність акторів у втіленні художнього образу на екрані. Кінострічки для дітей.

Телебачення як мистецтво і засіб комунікації. Поява телебачення, перші телевізори. Спорідненість театру, кіно і телебачення. Види телепередач. Відео мистецтво, його поява та розвиток. Відеокліп.

ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ПОШУКУ

1. Кіно – мистецтво синтетичне. Як ви це розумієте?
2. Коли було збудовано першу кіностудію? Які відомі кіностудії ви знаєте?
3. Охарактеризуйте розвиток кіно на початку ХХ ст.
4. Німе кіно, його розвиток, відомі актори.
5. Розвиток кольорового кіномистецтва.
6. Що ви знаєте про українське кіно? Яких відомих акторів і режисерів українського кіно ви знаєте?
7. Назвіть відомі світові кінострічки, які отримали премію «Оскар».
8. Опишіть розвиток телебачення у ХХ-ХХІ ст.
9. Які освітні телепередачі для дітей молодшого шкільного віку ви знаєте?
10. Запишіть нові терміни і їх визначення, що з'явилися у вашому лексиконі.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 8

Види і жанри кіно

ПИТАННЯ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Основні жанри кіномистецтва. Художнє (ігрове) кіно. Різновиди художнього кіно. Документальне (неігрове) кіно, його особливості, становлення і розвиток. Короткометражні фільми, їх відмінності від інших видів кіно. Розвиток українського кіномистецтва. Видатні українські актори, режисери ХХ-ХХІ ст.

ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ПОШУКУ

1. Перелічити основні жанри ігрового кіно.
2. Які жанри ігрового кіно не можна пропонувати для перегляду учням молодшого шкільного віку?
3. Назвіть видатних акторів та режисерів світового кіно. У яких відомих кінофільмах вони прославилися?
4. Навести приклади кінострічок, які завоювали престижні кіно премії.
5. Коли був створений перший документальний фільм? Назвіть документальний фільм, який ви дивилися?
6. Перелічити жанри документального кіно.
7. Що ви знаєте про освітні фільми? Назвіть декілька відомих освітніх кінострічок.
8. Підготувати презентацію на тему самостійно обрану тему про історію виникнення і становлення кіномистецтва.
9. Записати нові терміни, які ви засвоїли при вивченні даної теми.
10. Підготувати вікторину для учнів початкової школи на тему: «Що цікавого ми знаємо про кіно?»

САМОСТІЙНА РОБОТА № 9

Дитяча анімація

ПИТАННЯ ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Анімація, історія виникнення. Розвиток анімаційного кіно. Види мультиплікації. Відомі зарубіжні та українські кіностудії. Кіностудія У. Діснея. Найвідоміші стрічки У. Діснея. Розвиток українського анімаційного кіно.

ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ПОШУКУ

1. Перелічіть відомі мультиплікаційні кіностудії.
2. Назвіть відомих персонажів мультиплікаційних фільмів.
3. Напишіть невелику розповідь про улюблений мультфільм.
4. Кого з відомих режисерів анімаційного кіно ви знаєте?
5. Наведіть приклади відомих пісень із популярних мультиплікаційних фільмів.
6. Яка роль музики в мультфільмах?

САМОСТІЙНА РОБОТА № 10

Підготовка до театралізованої вистави

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ПОШУКУ

1. Підібрати сценарій театралізованої вистави для молодших школярів.
2. Оформити титульний лист сценарію. Створити афішу, запрошення до даної вистави.
3. Підготувати необхідний реквізит для вистави.
4. Описати, за допомогою яких вправ учні вдосконалюють свою виконавську майстерність? Підготувати кілька творчих завдань для покращення мовної культури молодших школярів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Абрамян В. Театральна педагогіка / В. Абрамян – К.: Лібра, 1996. – С. 254.
2. Антонович Д. Український театр / Д. Антонович. Українська культура. Лекції. – К.: Либідь, 1993. – 592 с.
3. Антонович Д. Український театр // Д. Антонович. Українська культура. Лекції. – К.: Либідь, 1993. – 592 с.
5. Брюховецька Л. «Звенигора»: оволодіння історичним часом. / Кіно театр 2 (106) 2013. – С. 36-40.
6. Ворожейкіна О. М. Театр для малюків (початкова школа) / О. М. Ворожейкіна. – Х.: Вид. група «Основа», 2011. – 207 ст. – (Серія «Шкільний театр»).
7. Гнатюк М. М., Сулятицький М. І. Свічадо зореслова: Посібник-хрестоматія зі сценічної мови для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв. – Тернопіль: Навч. кн.: Богдан. – 2011. – 532 с.
8. Гладішева А. О. Сценічна мова. Дикційна та орфоепічна нормативність.- Навч. посіб. / А. О. Гладішева. – К.: НБ-ПНУС, 2007. – 265 с.
9. Грицан Н. Слово у поетичному театрі: Навч.-мет. посіб. / Н. Грицан. – Івано-Франківськ, 2008. – 300 с.
10. Грицан Н. Техніка сценічного мовлення / Н. Грицан. – Івано-Франківськ, 2008. – 238 с.
11. Кукурудза Н. В. Майстерність ведучого: Навч.-мет. посіб. / Н. В. Кукурудза. – Івано-Франківськ, 2010. – 176 с.
12. Несторенко В. Тридцять сім сходинок до Парнасу. Перша книга трилогії «Люди... Митці... Долі...»: Навч.-метод. посіб. / В. Несторенко. – Івано-Франківськ, 2012. – 267 с.
13. Шейко Ю. П. Пошук живого слова. Навч. посіб. З подолання проблем сценічної мови / Ю. П. Шейко. – Харків: Колегіум, 2011. – 188 с.

Тематика рефератів і презентацій

1. Джерела сучасного театрального мистецтва.
2. Історія виникнення театру.
3. Античний театр.
4. Театральне мистецтво як синтетичний вид сценічного мистецтва.
5. Народний обрядово-видовищний театр доби Київської Русі.
6. Джерела виникнення народного театру.
7. Виникнення і розвиток української шкільної драми.
8. Професійний театр – новий етап у розвитку українського національного театру.
9. Історія вітчизняного сценічного мистецтва.
10. Український театр і сучасність.
11. Види театрального спектаклю (казка, вертеп).
12. Опера як вид музично-сценічного мистецтва.
13. Історія розвитку оперети.
14. Балет як вид сценічного мистецтва.
15. Діяльність Леся Курбаса і його роль у становленні українського театру.
16. Розвиток лялькового театру на Україні.
17. Театр маріонеток.
18. Видатні кіностудії (за вибором).
19. Видатні актори світового кіно (за вибором).
20. Основні етапи розвитку кіномистецтва.
21. Художні засоби в кіномистецтві.
22. Документальне кіно.
23. Значення телебачення для формування духовних інтересів учнів молодшого шкільного віку.
24. Історія виникнення телебачення.
25. Розвиток анімаційного кіно.

Тестові завдання для виконання самостійних робіт

1. Театральне мистецтво виникло в:
 - а) Стародавній Греції;
 - б) Епоху Відродження;
 - в) Росії;
 - г) Франції.
2. Характерною особливістю грецького театру було:
 - а) відсутність декорацій;
 - б) постановки під відкритим небом;
 - в) безплатний вхід для глядачів;
 - г) використання на сцені хору та оркестру.
3. Грецькі будівлі театру мали назву:
 - а) сцена;
 - б) театр;
 - в) вистава;
 - г) театрон.
4. «Орхестра» у театрі Стародавньої Греції – це:
 - а) частина театральної площадки;
 - б) танцювальний майданчик, де розташовувався хор;
 - в) місце, де актори перевдягалися;
 - г) місце, де розміщувалися декорації.
5. Зародкові елементи театру зустрічаються в:
 - а) образотворчому мистецтві;
 - б) у стародавніх обрядах, військових та мисливських іграх;
 - в) у літературних творах;
 - г) філософських трактатах.
6. У період християнізації Європи театр зберігся у таких формах:
 - а) виступах професійних акторів;
 - б) ігровій діяльності;

- в) виступах мандрівних акторів «гістріонів»;
- г) театру взагалі не існувало.

7. Відродження театрального мистецтва відбулося в :

- а) Америці у ХУІІІ ст.;
- б) Італії у ХУІ ст.;
- в) Англії у ХУ ст.
- г) Росії в ХІХ ст.

8. Комедія «дель арте» сформувалася на основі:

- а) італійського вуличного театру;
- б) мистецтва скоромохів;
- в) шкільних драм;
- г) лялькового театру.

9. Театр комедії масок виник у:

- а) ХХ ст. в Америці;
- б) ХІХ ст. в Україні;
- в) ХУІ ст. в Італії;
- г) УІ ст. до н.е. у Давньому Римі.

10. Амплуа в театрі це:

- а) ролі та партії певного характеру;
- б) заключна урочиста частина вистави;
- в) зображення когось чи когось у виставі;
- г) музичний супровід вистави.

11. Особливістю шкільної драми є:

- а) акторська гра;
- б) риторичність;
- в) сценічна дія;
- г) використання костюмів та декорацій.

12. До музично-театральних жанрів належать:

- а) кіно, телебачення;
- б) опера, оперета, балет, мюзикл;

- в) пантоміма;
- г) відеокліп.

13. Професійний український театр виник у:

- а) ХУІІ ст.;
- б) ХІХ ст.;
- в) ХХ ст.;
- г) Київській Русі.

14. Зародження українського професійного театру починається з п'єси:

- а) Л. Українки «Лісова пісня»;
- б) І. Франка « Назар Стодоля»;
- в) І.Котляревського «Енеїда»;
- г) І.Котляревського «Наталка Полтавка».

15. Професія режисера з'явилася у:

- а) ХУ ст.;
- б) ХУІІІ ст.;
- в) ХІХ ст.;
- г) ХХ ст.

16. Антракт це:

- а) частина вистави;
- б) старовинний народний театр;
- в) перерва між актами вистави або відділення концерту;
- г) назва частини п'єси.

17. Перший модерний театр в Україні заснував:

- а) Л. Курбас;
- б) К. Станіславський;
- в) О. Довженко;
- г) Б. Ступка.

18. До елементів образної мови театру відносяться:

- а) акторська гра;
- б) театральні атрибути, декорації;

- в) міміка, жестикуляція, сценічна мова, сценічна дія;
 - г) зовнішність актора.
19. Стиль та характер сценічної мови залежить від:
- а) актора і режисера;
 - б) гриму;
 - в) змісту та сюжету вистави;
 - г) звукорежисера.
20. Ремарка це:
- а) невелика п'єса на одну дію;
 - б) поступовий ряд подій, що пов'язані між собою;
 - в) стислі пояснення автора в тексті сценарію або драматургічного твору;
 - г) драматичний твір.
21. Сценічна міміка перебуває у тісному зв'язку з:
- а) сценічним гримом та сценічною мовою;
 - б) художнім оформлення вистави;
 - в) літературною мовою;
 - г) музичним супроводом вистави.
22. Хореографія це:
- а) мистецтво композиції танців та балету;
 - б) народний, естрадний, побутовий танці;
 - в) вистава без слів;
 - г) окремі танцювальні номери.
23. Пантоміма це:
- а) вид естрадного мистецтва;
 - б) вистава, в якій передача змісту твору відбувається за допомогою рухів, міміки без слів;
 - в) вистава з різноманітними сценічними ефектами;
 - г) жанр театрального мистецтва.

24. Театр-кабаре сформувався у:
- а) США у XX ст.;
 - б) Європі у XIX ст.;
 - в) Японії у XVII ст.;
 - г) Україні у XV ст.
25. Оперета це:
- а) виконання музичного твору одним виконавцем;
 - б) музично-сценічна вистава, що поєднує музику, балет і розмовні діалоги;
 - в) частина опери;
 - г) літературна п'єса.
26. У балетному спектаклі поєднуються:
- а) танцювальні номери зі співом;
 - б) хорове мистецтво з танцями;
 - в) танець і інструментальна музика;
 - г) слово, музика, танець.
27. Перші опери для дітей виконавців написав:
- а) П. Чайковський;
 - б) М. Лисенко;
 - в) В. Моцарт;
 - г) М. Білаш.
28. Лібрето це:
- а) театральний стиль;
 - б) масове свято з розвагами, конкурсами, виставами;
 - в) літературно-музична композиція;
 - г) стислий переказ опери, оперети, балету.
29. Буфонада – це:
- а) вистава жартівливого, комічного характеру;
 - б) Жартівлива сценка, яка побудована на перебільшенні;
 - в) жанр художнього кіно;

г) частина музичної вистави.

30. Театр ляльок виник у :

- а) XIX ст. у Росії;
- б) Стародавній Греції;
- в) XVI ст. в Італії і Франції;
- г) XX ст. у США.

31. Актори, які грають у ляльковому театрі називаються:

- а) мімами;
- б) лялькарями;
- в) шоуменами;
- г) сценаристами.

32. Кіно винайшли:

- а) брати Льюм'єри;
- б) Л. Курбас;
- в) Б. Ступка.
- г) О. Довженко.

33. Відеокліп це:

- а) жанр художнього кіно;
- б) нетривала за часом, художньо змонтована послідовність кадрів;
- в) мистецтво створення вистави;
- г) частина художнього кіно.

34. До художнього ігрового кіно відноситься:

- а) освітні, документальні фільми;
- б) анімація;
- в) бойовики, детективи, мелодрами, комедії тощо.
- г) короткометражні фільми.

35. Анімація це:

- а) вид документального кіно;
- б) музично-хореографічна вистава;
- в) вид кіномистецтва, твори якого створюють шляхом зйомки

послідовних фаз руху намальованих або об'ємних об'єктів;

г) рекламний ролик.

36. Документальне кіно це:

- а) вид художнього, ігрового кіно;
- б) кіномистецтво, в основу якого лягли зйомки справжніх осіб і подій;
- в) жанр трилера;
- г) комедійний фільм.

37. Короткометражне кіно відрізняється від інших жанрів кіномистецтва:

- а) змістом, тематикою;
- б) режисерським задумом;
- в) тривалістю;
- г) художнім оформленням.

38. Телебачення виникло:

- а) на початку XIX ст.;
- б) в кінці XVIII ст.;
- в) в 30-40 рр. XX ст.;
- г) у XXI ст.

39. Кіностудія «Дісней» була заснована у:

- а) Франції, на початку XXI ст.;
- б) Україні, у середині XX ст.;
- в) Італії, на початку XVI ст.;
- г) США, у 20-тих рр. XX ст.

40. Мультиплікаційні фільми поділяються на:

- а) художні, документальні;
- б) графічні, об'ємні (матеріальні);
- в) музичні;
- г) кольорові, чорно-білі.

КОРОТКИЙ СЛОВНИК-ДОВІДНИК ОСНОВНИХ СЦЕНІЧНИХ ТЕРМІНІВ

АНІМАЦІЯ – вид кіномистецтва, твори якого створюються шляхом зйомки послідовних фаз руху намальованих(графічна мультиплікація) або об'ємних (об'ємна мультиплікація) об'єктів. Ці твори ще називають анімаційними або мультиплікаційними фільмами (мультифільми).

АКАДЕМІЧНИЙ СТИЛЬ – в мистецтві стиль, що відповідає традиціям, стійким правилам та встановленим зразкам, які пройшли випробування часом.

АКТ – 1. Частина драматургічного твору, окрема дія. 2. Завершена частина сценічного твору, що відокремлюється від іншої антрактом. 3. Музика між час

АМПЛУА – в театрі (у тому числі і в музичному) – ролі та партії певного характеру залежно від вокальних та сценічних можливостей актора, співака, а також його становища в театрі.

АНОНС – коротка попередня інформація про майбутню виставу, свято тощо.

АНСАМБЛЬ – 1. Група виконавців, які виступають спільно. В практиці музичного виконання існують ансамблі різного складу: вокальні, інструментальні, вокально-інструментальні, струнні, фортепіанні, духові тощо. 2. Узгодженість виконання в музиці, хореографії, балеті, танцях. 3. Завершений номер з опери, кантати, ораторії для групи співаків з супроводом або без нього. 4. Великий виконавський колектив (ансамбль пісні і танцю; ансамбль класичного танцю тощо).

АНТРАКТ – перерва між актами вистави або концерту.

АНШЛАГ – об'ява про те, квитки на видовище продані, вільних місць немає.

АРІЯ – завершений номер з опери, кантати тощо, якому властива виразність мелодії і досконалість форми.

АПОФЕЗ – заключна урочиста частина, масова остання сцена вистави, уславлення, звеличення когось чи чогось.

АФІША – текстова інформація про те, коли і яка саме відбудеться подія, паперовий аркуш з потрібним текстом і малюнками.

БАЛАГАН – різновид видовищного народного мистецтва гумористичного напрямку з дуже поверховою драматургією. Балагани працювали на ярмарках, народних гуляннях тощо.

БАЛЕТ – музично-хореографічна вистава, де художній зміст, думки та почуття дійових осіб розкриваються засобами музики, танцю і пантоміми.

БАЛЕТМЕЙСТЕР – автор, режисер, хореограф, постановник балетів, танців і хореографічних сцен в опері. Оперетах, драматичних виставах та концертах.

БАЛЬНИЙ ТАНЕЦЬ – сучасна назва танців, призначена для масового або сольного виконання на вечорах відпочинку, танцювальних майданчиках, балах та вечірках. Широкої популярності бальні танці набули у Франції XVI-XVII ст. (брань, гільярда, куранта, павана). Улюблені бальні танці другої половини XVIII ст. – алеманда, буре, гавот, Жига, менует, сарабанда, чакона. У XVIII ст. поширюється еколез, контрданс, лендлер (сучасний вальс), мюзет, ригодон. У 19 ст. – галоп, канкан, лансьє, мазурка, полонез, полька, а з середини XIX с. найпопулярнішим бальним танцем став вальс, який зберіг своє домінування в XX-XXI ст. У цей час визнання здобули бостон, фокстрот, танго, румба, самба, квік-степ, ча-ча-ча, твіст, летка-єнка, ліпсі та ін. У європейських країнах проводяться міжнародні конкурси бальних танців, а починаючи з 1968 р. і в Україні теж проводяться такі конкурси на краще виконання бальних танців, а в навчальних закладах відбувається професійна підготовка фахівців бальних танців.

БУРЛЕКС – комічне зображення якогось явища чи характеру, форма кумедного перебільшення, розмова про серйозні речі у жартівливій манері.

БУТАФОРІЯ – штучні речі, створені для використання у виставі, які імітують справжні.

БУФОНАДА – жартівлива сценка, яка побудована на перебільшенні.

ВЕРТЕП – старовинний український народний ляльковий театр. Вертепні вистави з'явилися в Україні в першій половині XVII ст. і набули найбільшого

поширення у XVIII ст. Вертеп-вистава поділялася на релігійну і світську частини, в останній особливо роль відігравала лялька Запорожця, пов'язана з історичною подією – руйнування м Січі. Дія вистави відбувалася у скриньці, поділеній на два поверхи. Різдвяна дія (народження Христа) відбувалась на горі, а світські інтермедії – внизу, в супроводі пісень і танців. Український вертеп, як явище національного мистецтва, суттєво відрізняється від польської «шопки», білоруської «батлейки» та побутового російського «петрушки».

ВИСТАВА- видовище, показ того, про що йдеться у виставі або п'єсі.

ВОКАЛ – мистецтво володіння мистецьким голосом, мистецького співу. Існує кілька напрямків розвитку вокалу: народний, який відображає особливості співацької культури певного народу; академічний, або класичний, який є результатом тривалого розвитку професійного музичного мистецтва; естрадний, притаманний попу, року, репу тощо; джазовий, визначений зв'язками з негритянським фольклором, зокрема блюзом.

ГРОТЕСК – зображення когось або чогось у потворно-комічному вигляді.

ДЕБЮТ – перший прилюдний виступ артиста-співака, інструменталіста, танцюриста та ін. на сцені взагалі або в певному театрі чи концертному залі.

ДЕКОРАЦІЯ – елемент художнього оформлення сценічного простору.

ДІАПРОЕКЦІЯ – зображення, що висвітлюється на екрані за допомогою проєкційного апарату.

ДІЙСТВО – культовий святковий урочистий обряд, що поєднав театральну дію, танці, пісні, гру на музичних інструментах і відбувався просто неба. З часом дійство набуло характеру народного свята.

ДІЯ – у сценічному мистецтві – послідовність подій, сума вчинків персонажів, з яких складається сюжет, а також частина драматургічного твору.

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ КІНО – це таке кіно, в основу якого лягли зйомки справжніх подій та осіб. Темою для документального кіно найчастіше стають

цікаві події культурного явища, наукові факти і гіпотези, знамениті персони і співтовариства.

ДРАМАТИЧНА БОРОТЬБА – низка конфліктних подій, що відбуваються у п'єсі чи сценарії.

ДРАМАТУРГІЯ МУЗИЧНА – система виражальних засобів та прийомів втілення дії у творах музично-сценічного мистецтва

ЕПІЗОД – закінчена частина сценарію, його фрагмент, що має самостійне значення.

ІМПРОВІЗАЦІЯ – непередбачене одночасно створення та виконання якогось твору, те, що створене таким чином.

ІНТЕРМЕДІЯ- невеличка гумористична сценка, яку колись демонстрували між актами великої вистави, а також вставка між номерами концерту або номерами циркового видовища.

ІНТЕРПРИТАЦІЯ – особисте розуміння та відчуття твору постановником чи виконавцем, погляд з іншого боку, те ж саме, що і трактовка.

ІНТРИГА- багатозначний термін, який може означати основну ситуацію сюжету, зловмисність дії, підступні наміри одних дійових осіб щодо інших, схему подій, які відображають боротьбу персонажів між собою.

КАРНАВАЛ – масове свято, гуляння з переодягненими персонажами, розвагами, конкурсами, з вуличними процесіями, танцями, музикою тощо.

КОМЕДІЯ – один з головних жанрів драматургії. в якому сюжет будується на смішних, кумедних ситуаціях.

КОМПІЛЯЦІЯ – запозичення чужих творів, а також складений з них несамотійний твір.

КОМПОЗИЦІЯ – 1. Багатозначний термін, який у драматургії сприймається як побудова твору, його структура, взаємозв'язок окремих її частин. 2. Внутрішня структура драми. 3. Один з відомих жанрів масових театралізованих видовищ – літературно-музична композиція.

КОНФЛІКТ – обов'язковий елемент структури драматургічного твору, зіткнення протилежних ідей та поглядів, загострення суперечностей, яке має форму драматичної боротьби.

КОНЦЕРТ – особлива форма видовища, специфіка якого полягає у прилюдному виконанні різноманітних творів.

КУЛЬМІНАЦІЯ – епізод сценарної структури, який стоїть після розвитку дії та попереду розв'язки і в якому відбувається найбільше напруження всіх фізичних та моральних сил, головне і найважливіше зіткнення з конфліктом.

ЛЕЙТОТИВ – важливий драматичний елемент – сценарний хід, де головна думка неодноразово повторюється в різних варіантах.

ЛІБРЕТО – стислий переказ опери, оперети, балету чи вистави.

МЕЛОДЕКЛАМАЦІЯ – читання вголос віршів або прози у музичному супроводі.

МЕЛОДРАМА – різновид драми з сюжетом побутового характеру, з перебільшеними емоціями, несподіваними випадковостями і обов'язковою перемогою добра над злом.

МІМ – в античні часи – коротка сценка побутового характеру з кумедними подіями, пізніше – актор-виконавець пантоміми.

МІМОДРАМА – вистава, в якій передача змісту твору відбувається за допомогою рухів, міміки, без слів, те ж саме, що і пантоміма.

МИСТЕЦТВО – 1. Одна з форм суспільної свідомості, вид людської діяльності, що відображає дійсність у конкретно-чуттєвих образах, відповідно до певних естетичних ідеалів. 2. Майстерність, продукт якого приносить задоволення.

МОНОЛОГ – мова одного персонажу драми часто не звернута до іншого персонажу, що характеризується відсутністю обміну думками.

МОНТАЖ – 1. Сценарний термін, що використовується і в кіномистецтві, процес з'єднання частин в єдине ціле. 2. Жанровий різновид масових театралізованих видовищ (літературний монтаж).

МЮЗИКЛ – музично-сценічна вистава, у якій поєднуються різноманітні жанри й виражальні засоби естрадної та побутової музики, хореографічного, драматичного й оперного мистецтва. Від оперети відрізняється наскрізним драматургічним розвитком, використанням вокально-хореографічних ансамблів, драматичним змістом. Мюзикл як жанр склався в США в 20-тих НАСКРІЗНА ДІЯ – те саме, що і єдина дія.

НОМЕР – окремий закінчений виступ, невелика сценічна дія одного або декількох виконавців.

ОБРАЗ – 1. Художнє уявлення про якесь явище чи ситуацію. 2. Засіб та форма показу дійсності у мистецтві. 3. Самостійні, завершені за формою музичні епізоди в ораторії, опері, балеті, кантаті тощо.

ОПЕРА – вид театрального мистецтва, музично-сценічний твір, що ґрунтується на синтезі музики, слова, дії. В опері сценічна дія органічно поєднується з вокальною (солісти, ансамбль, хор) та інструментальною (оркестр) музикою, досить часто з балетом і пантомімою, образотворчим мистецтвом (гримом, костюмами, декораціями, світловими ефектами, піротехнікою тощо).

ОПЕРА-БАЛЕТ – музично-театральний жанр, що виник у Франції на межі 17-18 ст. і включав пролог та 3-4 сюжетно не пов'язаних картини, у яких танцювальні сцени чергуються з речитативами, аріями, ансамблями тощо.

ОПЕРЕТА – музично-сценічна вистава переважно розважального характеру, що поєднує монологічне і діалогічне мовлення з вокальною та інструментальною музикою, танцювальне мистецтво та естрадні прийоми.

ПАНТОМІМА – те саме, що і мімодрама.

ПЕРСОНАЖ – дійова особа художнього твору.

ПЕРСОНІФІКАЦІЯ – втілення певної ідеї у конкретний сценічний образ персонажу, уявлення про абстрактне явище у конкретному образі.

П'ЄСА – літературний твір, що має драматургічну форму, який можна читати і ставити у театрі.

ПРЕМ'ЄР – актор, який виконує головні, найважливіші ролі.

ПРОЛОГ – необов'язковий елемент сценарної структури, що стоїть попереду експозиції, своєрідний вступ, що вводить глядачів у театралізоване видовище.

ПРОЦЕСІЯ – урочисте та багатолюдне проходження.

РАМПА – край сцени, лінія розділу театрального простору на сцену та зал, у переносному значенні – сцена або театр взагалі.

РАУС – невеликий балкон на фасаді цирку або балагану, з якого запрошували глядачі на виставу в давнину.

РЕЖИСЕР – фахівець, що створює виставу, кіно, постановник п'єси.

РЕЖИСУРА – мистецтво створення вистав та різноманітних видовищ.

РЕКВІЗИТ – всі речі, які потрібні виконавцям під час вистави або зйомок кіно.

РЕМАРКА – стислі пояснення автора в тексті сценарію або драматургічного твору.

РЕПЛІКА – один з елементів сценічного діалогу, заперечення або відповідь однієї дійової особи іншій.

РЕПРИЗА – жартівлива репліка або сценічний трюк. Дотепний жанр або номер на естраді та в цирку.

РЕЧИТАТИВ – декламаційна за характером вокальна мелодична лінія, що наближується до природного мовлення і не має завершеної композиційної форми.

РИТУАЛ – сформований через звичай та встановлений традицією порядок проведення якоїсь дії.

РОЗВ'ЯЗКА – епізод сценарної структури, який стоїть після кульмінації та в якому відбувається розв'язання всіх сюжетних проблем.

РОЛЬ – частина тексту драматургічного твору, яка зображує певну людину та має виконуватися актором.

СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР – найбільш досконалий вид оркестру. До складу якого входять чотири основні групи інструментів: смичкові, дерев'яні духові, мідні духові та ударні інструменти, а також іноді й інші інструменти.

Симфонічний оркестр бере участь у виконанні симфоній, опер, балетів, супроводжує музичні вистави, кінофільми тощо.

СКЕТЧ – невелика п'єса в одній дії комедійного характеру.

СОЛО – виконання музичного твору одним виконавцем, а також твір, передбачений для такого виконання.

СЦЕНА – майданчик, підмости, на якому відбувається дія театралізованої вистави.

СЦЕНАРІЙ – літературне першоджерело, за яким знімається кіно, ставиться вистава, проводиться концерт тощо.

СЦЕНАРНИЙ ХІД – практичне втілення ідеї сценарію його основної думки, обов'язковий елемент сценарію.

СЮЖЕТ – поступовий ряд подій, що пов'язані між собою і які складають зміст твору.

ТЕАТР – споруда, де відбуваються вистави, особливий вид сценічного мистецтва, в якому життя відображається за допомогою драматичної дії.

ТЕАТРАЛІЗАЦІЯ – пристосування літературного матеріалу до вимог театрального мистецтва, переведення його у дійове видовище з використанням у показі різних технічних засобів та елементів оформлення.

ТРАГЕДІЯ – один з головних жанрів драматургії, в основі якого загострений конфлікт, непримиренна боротьба, загибель головних героїв.

УВЕРТЮРА – інструментальний вступ до театральної вистави (опери, оперети, балету, кантати, ораторії, кінофільму).

ФАБУЛА – стислий переказ найголовніших подій, що складають сюжет художнього твору в їх логічній послідовності.

ФАРС – середньовічна форма гротескної драматургії, за змістом та настроєм іноді брутальна і непристойна.

ФЕЄРИЯ – вистава з різноманітними сценічними ефектами. Яскравими трюками та незвичними драматургічними ситуаціями.

ХОР – 1. Колективний учасник трагедій та комедій в античному театрі, який коментує дію або виступає самостійною дійовою особою, уособлюючи голос

народу або автора. 2. У Давній Греції – культовий груповий танець зі співом у супроводі авлоса, кіфари, ліри. 3. Співацький колектив, створений для спільного виконання зазвичай багатоголосих вокальних творів. За складом голосів хори бувають однорідними (дитячі, жіночі, чоловічі) та мішаними; за кількістю партій – одноголосими, двоголосими, триголосими і т.д.

ХОРЕОГРАФІЯ – 1. Загальна назва мистецтва танцю. 2. Створення танців та танцювальних вистав-балетів. 3. Запис рухів та малюнку танцю за допомогою системи умовних знаків.

ХОРЕОГРАФ – майстер постановки танців.

середини 19 ст. цю роль виконували регент, кантор, капельмейстер, керівник капели. Поява хормейстера пов'язана з розвитком хорового виконавства як самостійної галузі музично-виконавської та музично-педагогічної діяльності.

ШОУ – сучасна естрадна вистава з великою кількістю спец ефектів за участю відомих людей.

СВІТЛАНА БАРИЛО, ОЛЕКСАНДРА КАЧМАР

ОСНОВИ СЦЕНІЧНОГО ТА ЕКРАННОГО МИСТЕЦТВА

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів денної і заочної форми навчання спеціальності 6.010102 «Початкова освіта»
Освітньо-кваліфікаційний рівень **«Бакалавр»**

Підп. до друку 04.04.15 р.
Формат 60х90/16. Папір офсетний.
Гарнітура “Times New Roman”. Ум. друк. арк.2,25
Наклад 50 прим.
Зам. № 6619

Виготовлювач друкарня “Фоліант”,
м. Івано-Франківськ, вул. Старозамкова, 2,
тел./факс (0342) 502165
www.foliant.if.ua, foliant.drukarnja@gmail.com
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи від 20.07.2004 р. Серія 24

